

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Etyka ekonomii czy ekonomia etyki (Wykład), PG_00172178						
Kierunek studiów	Międzynarodowe stosunki gospodarcze (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
Forma studiów	niestacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Joanna Fryca					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Joanna Fryca					
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	12.0	0.0	0.0	0.0	0.0	12
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	12		4.0		34.0	50
Cel przedmiotu	Rozszerzenie perspektywy poznawczej oraz uzupełnienie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji zdobywanych w ramach kierunku ekonomia o zagadnienia z zakresu etyki, ze szczególnym uwzględnieniem etyki biznesu. Celem jest ponadto poszerzenie wiedzy o przedsiębiorstwach w kontekście ich etycznych zachowań organizacyjnych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[MSG3_K02] krytycznie ocenia poziom swojej wiedzy w obszarze ekonomii, jest gotów do pogłębiania oraz aktualizowania tej wiedzy przez całe życie	Krytycznie ocenia poziom swojej wiedzy w zakresie etycznych uwarunkowań prowadzenia działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem biznesu międzynarodowego.	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[MSG3_U05] potrafi posługiwać się podstawowymi przepisami i standardami warunkującymi działalność gospodarczą oraz zasadami rachunkowości w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu działalności przedsiębiorstw	Potrafi uwzględniać standardy etyczne w działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem biznesu międzynarodowego.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[MSG3_W14] zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej (przemysłowej) i prawa autorskiego	Rozumie podstawowe pojęcia i zasady etyczne mające znaczenie w działalności gospodarczej, zwłaszcza w kontekście własności intelektualnej (przemysłowej) i prawa autorskiego, w razie wątpliwości interpretacyjnych analizując dylematy etyczne podczas konsultacji.	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[MSG3_U04] wykorzystuje posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu ekonomii do analizy i oceny funkcjonowania podmiotów gospodarczych na rynku międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem rynku Unii Europejskiej	Umie wykorzystać wiedzę z zakresu nauk społecznych, w szczególności ekonomii i finansów ze szczególnym uwzględnieniem aspektów etycznych istotnych w międzynarodowej przestrzeni biznesu.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

I. FUNDAMENTY TEORETYCZNE**Temat 1: Etyka i ekonomia konflikt czy komplementarność?**

Zarys problematyki: czy ekonomia jest etycznie neutralna? Historia relacji między etyką a ekonomią. *Homo oeconomicus vs homo moralis*. Przegląd perspektyw filozoficznych i ekonomicznych. Dylematy etyczne w ekonomii.

Temat 2: Filozoficzne podstawy etyki w ekonomii

Człowiek etyka ekonomia. Utylitaryzm, deontologia, etyka cnót porównanie. Koncepcje dobra, sprawiedliwości, obowiązku. Moralność działania a rezultaty ekonomiczne. Rola sumienia, odpowiedzialności i intencji w ekonomii.

Temat 3: Religijne i kulturowe korzenie etycznego myślenia o gospodarce

Religijne i kulturowe źródła etyki. Charakterystyka wybranych religii w kontekście etycznym. Mem jako narzędzie rozprzestrzeniania się wartości kulturowych. Kulturowe uwarunkowania postaw wobec bogactwa, pracy i odpowiedzialności. Ewolucja wartości etycznych

II. ETYKA SYSTEMU GOSPODARCZEGO I STRUKTUR SPOŁECZNYCH POZIOM MAKRO**Temat 4: Gospodarka a etyka**

Gospodarka jako system społeczny: neutralny czy wartościujący? Konsekwencje wyborów systemowych (kapitalizm, socjalizm). Wzrost gospodarczy vs. dobro wspólne. Etyczne napięcia między skutecznością a sprawiedliwością. Jak tworzyć gospodarkę opartą na wartościach?

Temat 5: Kapitalizm a wartości moralne

Etyczne podstawy kapitalizmu: własność, zysk, konkurencja. Krytyka kapitalizmu: wyzysk, alienacja, nierówność. Kapitalizm a rozwój moralny jednostek i społeczeństw. Przyszłość kapitalizmu: inkluzywność, zrównoważenie, ESG. Modele alternatywne: ekonomia dobra wspólnego, postwzrost.

Temat 6: Etyka podatkowa i redystrybucja dochodów

Moralność podatków: obowiązek czy przymus? Redystrybucja jako wyraz solidarności i sprawiedliwości. Etyka unikania opodatkowania i rajów podatkowych. Sprawiedliwość systemów fiskalnych. Państwo jako moralny regulator.

Temat 7: Kryzysy ekonomiczne i dylematy moralne

Etyczna analiza przyczyn kryzysów. Odpowiedzialność instytucji i osób za skutki kryzysów. Moralność ratowania banków vs. los zwykłych obywateli. Kryzysy jako test wartości systemu gospodarczego. Lekcje etyczne z kryzysów: co zmienić?

III. ETYKA W INSTYTUCJACH - POZIOM MEZO**Temat 8: Rynek a etyka**

Czy rynek jest etycznie ślepy? argumenty za i przeciw. Informacja, konkurencja i zaufanie jako dobra etyczne. Mechanizmy rynkowe a sprawiedliwość dystrybucyjna. Granice wolności rynkowej regulacja i odpowiedzialność. Moralne konsekwencje niewidzialnej ręki rynku.

Temat 9: Przedsiębiorstwo a etyka

CSR i ESG moda czy fundament etycznego biznesu? Firma jako podmiot odpowiedzialności społecznej. Relacje z pracownikami, klientami, środowiskiem. Równowaga między zyskiem a wartościami. Kodeksy etyczne i ich rola w zarządzaniu.

Temat 10: Zawód a etyka

Etyka pracy i godność zawodowa w dobie niepewności Ekonomista, księgowy, menedżer zawody zaufania publicznego? Etyka profesjonalna a kodeksy zawodowe. Konflikty interesów, odpowiedzialność zawodowa i *whistleblowing*. Moralna misja zawodów ekonomicznych.

IV. ETYKA JEDNOSTKI I KONSUMPCJI - POZIOM MIKRO

Temat 11: Etyka pracy i sprawiedliwość wynagrodzeń

Praca jako wartość moralna godność, sens, rozwój. Co to znaczy: sprawiedliwe wynagrodzenie? Równość płacowa i dyskryminacja. Prekarność, automatyzacja, elastyczne formy zatrudnienia, *gig economy*. Pracodawca i pracownik relacja etyczna.

Temat 12: Etyka konsumpcji: od hedonizmu do odpowiedzialności

Odpowiedzialność moralna konsumenta. Świadome wybory konsumenckie (eko, lokalne, *fair trade*). Konsumpcjonizm i pustka krytyka z perspektywy etycznej. Manipulacja i etyka reklamy. Praktyki *greenwashingu* i fałszywej etyki firm.

V. ETYKA W GLOBALNEJ GOSPODARCE

Temat 13: Etyka w globalnej gospodarce

Globalizacja i przenoszenie odpowiedzialności. Etyka łańcuchów dostaw tania siła robocza, prawa człowieka. Korporacje międzynarodowe a lokalne społeczności. Moralna odpowiedzialność państw i konsumentów globalnej Północy. Etyka handlu międzynarodowego i sprawiedliwość globalna.

Temat 14: Etyka w świecie wirtualnym

Nowe technologie a etyka ekonomii. Wpływ technologii na decyzje ekonomiczne i etyczne. Cyfryzacja, algorytmy, AI czy mają moralność? Transparentność danych i odpowiedzialność twórców systemów. Prawo do odłączenia.

Temat 15: Przyszłość relacji etyki i ekonomii - granice i paradoksy ekonomii etyki

Ekonomia etyki czy etyka musi się opłacać? Instrumentalizacja moralności vs etyka autoteliczna. Podsumowanie kursu.

Wszelkie wątpliwości związane z tematyką zajęć oraz pytania dotyczące przerabianego materiału są omawiane w ramach konsultacji. Uczestnictwo w konsultacjach umożliwia wyjaśnienie problemów merytorycznych oraz pogłębienie zrozumienia zagadnień związanych z przedmiotem.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Zainteresowanie i chęć poznania zagadnień z zakresu etyki oraz jej wieloaspektowego wpływu na charakter relacji ekonomicznych.

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Esej	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>Bogle J.C., <i>Dość. Prawdziwe miary bogactwa, biznesu i życia</i>, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2009.</p> <p>Gasparski W., <i>Wykłady z etyki biznesu. Nowa edycja uzupełniona</i>, Wyd. WSPiZ im. L. Koźmińskiego, Warszawa 2007.</p> <p>Hausner J., <i>Spoleczna czasoprzestrzeń gospodarowania. W kierunku ekonomii wartości</i>, Wyd. Nieoczywiste, Warszawa 2019.</p> <p>Rybak M., <i>Etyka menedżera społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa</i>, WN PWN, Warszawa 2004.</p> <p>Sternberg E., <i>Czysty biznes. Etyka biznesu w działaniu</i>, WN PWN, Warszawa 1998.</p>
	Uzupełniająca lista lektur	<p>Alas R., <i>Ethics in countries with different cultural dimensions</i>, Journal of Business Ethics" 2006, Vol. 69, No. 3, pp. 237-247.</p> <p><i>Etyka i ekonomia. W stronę nowego paradygmatu</i>, red. E. Mączyńska i J. Sójka, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2017.</p> <p>Fryca J., <i>Zachowania organizacyjne przedsiębiorstw na rynku pracy w obliczu wyzwań społecznej odpowiedzialności biznesu</i>, Zeszyty Naukowe UG, Studia i Materiały ITiHM nr 9, red. H. Klimek i D. Wach, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, s. 137-150.</p> <p>Harari Y.N., <i>Nexus. Krótka historia informacji. Od epoki kamienia do sztucznej inteligencji</i>, Wydawnictwo Literacjie, Warszawa 2024.</p> <p>Hausman D.M., McPherson M.S., Satz D., <i>Etyka ekonomii. Analiza ekonomiczna, filozofia moralności i polityka publiczna</i>, Copernicus Center Press, Kraków 2019.</p> <p>Treviño L.K., Brown M.E., Wall S.J., <i>Managing to be ethical: Debunking five business ethics myths</i>, The Academy of Management Executive" 2004, Vol. 18, No. 2, pp. 69-83.</p>
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.